

**Miljöpartiets i Danderyd samrådsyttrande över förslag till detaljplan för Östra Eneby torg.
Dnr: MSN 2023/46**

Översiktsplan Danderyds kommun 2022

I översiktsplanen från 2022 för Danderyds kommun hittar vi en del utsagor om hur byggande bör planeras, t ex:

1)"Danderyd präglas till stora delar av sin särart som trädgårds- och villastad. Denna unika karaktär med närheten till både grönområden och vatten är något vi vill bevara"

2)"Tillkommande bebyggelse har hög arkitektonisk kvalitet och har anpassats till omkringliggande bebyggelsemiljöer och Danderyds gröna stadslandskap."

3)"Om exploatering sker är skalan viktig där tätare bebyggelse kan ske längs E18 och mer försiktig exploatering i övriga delar i kommunen. "

och specifikt för Östra Enebytorget:

4) "Förslag på hänsyn för efterföljande planering: Den nuvarande centrumanläggningen vid Eneby torg bör fortsatt vara dominerande. Kompletterande centrumutveckling och bebyggelse öster om Enebybergsvägen bör underordna sig de byggnader som redan finns i omgivningen och en naturlig avtrappning i anslutning till befintlig villabebyggelsen kan eventuellt skapas."

KS 2023-03-06

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2023-03-06 lämnade Johanna Hornberger (M) ett särskilda uttalande i ärende §48 "Uppdrag att ta fram förslag till detaljplan för östra Eneby torg och uppdrag att ta fram exploateringsavtal och underlag för markanvisning."
Uttalandet biträdades av Jenny Åkervall (S) och Carolin Robson (MP).

"Vid varje nytt byggprojekt så är vår ambition från majoriteten att vara lyhörda för omgivande gestaltning, invånarnas åsikter samt behovet av nya bostäder och andra lokaliteter. Vi ska också möta förväntningarna för att göra vår kommun vackrare med hjälp av nya byggnader i områden som skapar bättre förutsättningar för hög livskvalitet. Ett sådant exempel är centrala Enebyberg. Det finns fortfarande utvecklingspotential och vi vill verka för att skapa en helhet kring Eneby torg. Detta är ett första steg och en blandning av lägenheter och radhus kommer att vara ett välkommet tillskott till Eneby torg."

Synpunkter från Miljöpartiet i Danderyd på planförslaget för Östra Eneby torg.

Att det presenterade förslaget till ny detaljplan överensstämmer med översiktsplanen är en mycket generös tolkning.

Förslaget ser inte ut som en del av en trädgårds-och villastad, det kan inte kallas en försiktig exploatering och det är tydligt att de föreslagna byggrätterna inte leder till byggnader som underordnar sig de byggnader som redan finns i omgivningen.

I beskrivningen presenteras flerbostadshusen som lika höga som de femvåningshus som finns på västra sidan om Enebybergsvägen. För att vara i linje med översiktsplanen skulle flerbostadshusen behöva begränsas till 3 våningar och radhusen till en eller två våningar.

Det skulle också behöva finnas mer trädgårds- eller parkytor inom eller i direkt anslutning till planområdet, för att inte tala om att det är långt till minsta plätt fri natur. Det lilla som finns idag ser ut att försvinna. Mellanrum eller "övergiven" mark är viktig för både biologisk mångfald och fri lek, för lek behövs dock lite större ytor än de befintliga.

Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för kommande beslut i kommunen. Vid stora avvikelser bör besluten beledsagas av tydliga, relevanta motiveringar. Sådana motiveringar har inte presenterats med det föreliggande förslaget.

Förslagets utformning ser ut att ha tagit större hänsyn till exploatörernas önskan att få skapa stor total bostadsyta än till önskan om en god boendemiljö för de boende i området, nuvarande såväl som tillkommande.

Kommunstyrelsens ordförande Johanna Hornbergers särskilda uttalande "vi vill verka för att skapa en helhet kring Eneby torg".

Västra delen av torget präglas av mycket utrymme för bilar, ingen grönska och ingen lekplats. Eftersom västra delen av torget är privatägd så har kommunen inte rådighet över den delen men kan kompensera det med åtgärder i östra delen. Där föreslås därför att man skapar en grön mötesplats med träd, lekpark, bänkar mm. Detta kan lämpligen göras på den ena eller helst båda de fastigheter där man i förslaget trängt ihop radhus. Om Telia i ett senare skede finner att de inte längre är i behov av sin fastighet kan den gärna få bebyggas med radhus, men skapa den gröna mötesplatsen först.

Enebybergsvägen skär genom Eneby torg vilket skapar problem med att åstadkomma "en helhet kring Eneby torg". Genomfartstrafik och tillfarten från västra delen av torget tillsammans bildominansen vid västra torget gör att helheten går förlorad. Det blir ingen torgkänsla utan mera en trafikplats.

För att åstadkomma trivsel och folklighet vid Eneby torg behöver åtgärder göras med trafikinfrastrukturen. Enebybergsvägens passage genom östra och västra torgdelen behöver vara av innerstads- och lågfartskaraktär med upphöjd vägbana, breda övergångsställen och gångtrafikshastighet. Förutom ökad trivsel i området skulle det innebära mindre bullerstörningar för de boende i nybyggnationen längs med Enebybergsvägen.

En dialog behöver tas upp med markägaren av västra torget för att förändra karaktären från trafikområde till torgkänsla. En flyttning av utfarten från västra torget till Enebybergsvägen en bit norrut alternativt mot Rosenvägen är önskvärt. Den nuvarande utfarten tillsammans med parkeringen närmast mataffär och kyrkan kan göras om med plats för torgaktivitet, lekplats, träd och annan grönska. Det skulle förutom trivsel vara fördelaktigt utifrån klimatförändringar med ökande värmeböljor och skyfall. Parkeringsbehovet för cyklar behöver tillgodoses bättre för både bostadsnära cykelparkering och vid busshållplatserna. Bra att regionala cykelstråket förläggs på östra sidan hela Enebybergsvägen.

Bilagan med utredning nr 6 "Social konsekvensanalys inklusive barnkonsekvensanalys"

I bilagan ges rekommendationer på åtgärder som bidrar till att kommande utveckling blir så långsiktigt socialt hållbar som möjligt.

1. Verka för att de lokaler som planbestämmelserna tillåter i bottenvåningen **används som lokaler**. Resultat från dialog visar på en efterfrågan av fler restauranger, caféer, gym och behov av fler mötesplatser och aktiviteter för ungdomar. Tex. ungdomsgård. och möjligheter till föreningsliv.

2. Se över möjligheten att **tillföra gemensamhetslokaler i flerbostadshusen eller på bostadsgårdarna** för de boende, eller gemensamma funktioner som främjar delningsekonomi.
3. Verka för att en del av lägenheterna i flerbostadshusen blir **hyresrätter**, då det saknas i området och skulle bidra till ett mer blandat boende. Möjliggöra flyttkedjor och attrahera nya invånare till kommunen.
4. Säkerställ en **variation av storlek på bostäder**, från 1 rok till 6 rok, anpassade för olika målgrupp, behov och ekonomi.
5. I vidare arbetet med gestaltning, säkerställ att flerbostadshusen får ett **omsorgsfullt utformat möte mellan fasad och mark**. Jobba vidare med att bryta ned skalan på de långa volymerna genom fasadutformning och materialval för att **harmonisera med det i övrigt småskaliga området**.
6. **Använd grönytefaktor (GYF)** som verktyg för att säkerställa att bostadsgårdarna blir kvalitativa och främjar ekosystemtjänster
7. I vidare arbete med utemiljön **jobba medvetet med belysningen** för att öka tryggheten
8. I vidare arbetet med gestaltning av utemiljön – **skapa mindre platsbildningar med olika karaktär** för att möjliggöra för sociala interaktioner och skapa varierade upplevelser.
9. I vidare arbete med husens gestaltning, **lägg fokus på utformning av bottenvåningar** - för att skapa en så attraktiv stadsmiljö som möjligt.
10. Säkerställ en trygg och **trafiksäker miljö för barn och äldre under byggtiden**

Miljöpartiet delar utredningens rekommendationer till fullo.

Sammanfattning.

Miljöpartiet anser att

- bebyggelsen vid östra Eneby ska vara högst tre våningar
- det behövs mer trädgårds- eller parkytor inom eller i direkt anslutning till planområdet
- det saknas tydliga, relevanta motiveringar för de stora avvikelserna från översiktsplanen
- det har tagits för stor hänsyn till exploatörernas önskan att få skapa stor total bostadsyta
- trafikinfrastrukturen mellan västra och östra delen av Eneby torg behöver förändras
- rekommendationerna i bilaga 6 om sociala konsekvenser och barnperspektiv ska beaktas mer
- en dialog behöver tas upp med markägaren av västra torget för att minska bildominansen där.

Danderyd 2025-11-19

Miljöpartiet de gröna i Danderyd

Gun-Britt Lindström

Ledamot Kommunstyrelsen

Lars Leonardsson

Ledamot Miljö- och
Stadsbyggnadsnämnden

Kjell Rosén

Ledamot Tekniska Nämnden